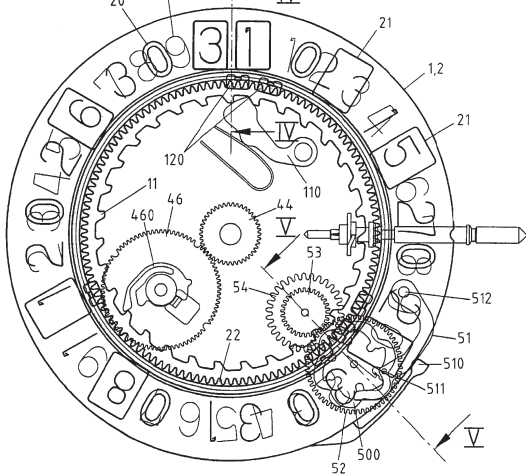

ISAAC ADAMSON KOMPLIKACE

PRAŽSKÝ THRILLER

Isaac Adamson **Komplikace**

ISAAC ADAMSON KOMPLIKACE

PRAŽSKÝ THRILLER

Přeložil David Petruš

Nakladatelství Paseka
Praha – Litomyšl

COMPLICATION

Copyright © Isaac Adamson, 2012

Translation © David Petrů, 2013

ISBN 978-80-7432-381-2

Komplikace, -e, ž. (z lat.)

1. zápletka; něco spletitého, složitého
2. připojení další obtíže, nesnáze
3. (lékařství) nemoc přidružující se k prvotní nemoci
4. (hodinářství) – Od začátku šestnáctého století jakákoli nadstandardní funkce hodinek přesahující zobrazení hodin, minut a vteřin. Dnes se užívá především jako označení pro daný mechanismus, v minulosti i pro celé hodinky, jejichž byl součástí. Mezi příklady komplikací lze uvést kalendáře, fáze měsíce, znamení zvěrokruhu anebo rozličné strojky erotické, žertovné či náboženské povahy.

Č Á S T P R V N Í

kapitola 1

Toho sobotního dopoledne, než se můj život kompletně obrátil naruby, jsem otevřel dveře a našel před nimi dva policisty. Drželi v rukou svoje čepice a prohlíželi si je, jako kdyby je viděli poprvé v životě a nebyli z nich nijak zvlášť nadšení. Oba byli napůl plešatí a na temeni se jim perlily krůpěje potu. Navíc měli oba knírek, což je u chicagských mužů zákona tak ohraný stereotyp, až mě napadlo, jestli si tím sami ze sebe nedělají tak trochu legraci, přestože chicagská policie obecně moc velkým smyslem pro ironii nevyniká. „Nerad jsem poslem špatných zpráv,“ pronesl ten s menší pleškou, „ale musím vám bohužel oznámit, že Lee Holloway už není mezi námi.“

Patrně nějaký omyl.

Lee Holloway jsem totiž já.

Ale možná mluvil o tátovi. Dostal jsem křestní jméno po něm. Policista mi sdělil, že pana Hollowaye postihla před několika hodinami při sekání trávníku vážná srdeční příhoda.

„Infarkt,“ dodal na vysvětlenou.

„Záchranka udělala všechno, co bylo v jejích silách,“ dodal ten druhý.

„Upřímnou soustrast,“ dokončil první.

Pověděli mi, do které nemocnice tátu odvezli, a nabídli mi, že mě tam můžou hodit. S díky jsem odmítl, oni přikývli, nasadili si čepice a odporoučeli se k autu. Já si mezitím zkoušel představit poslední chvíle tátova života – ačkoli na druhou stranu jsem se týmž představám bránil; přemýšlel jsem, jestli si vůbec stačil uvědomit, co se s ním děje, a co mu v těch okamžicích asi běželo hlavou. Zároveň se mi před očima pořád vynořoval obraz opuštěné staré, otlučené sekačky, jak na tátově zahradě na jižním předměstí vrčí naprázdno a chrlí k bezmračnému nebi obláčky modrého dýmu tak dlouho, dokud jí s krchláním nedojde benzin.

Obvolal jsem, koho bylo třeba, a s otupělou zdatností, která mě zpětně až zaráží, jsem zařídil pohřeb. Když jsem v pondělí zavolal do společnosti *Grimley & Dunballer – Ozdravné programy* a oznámil jsem, že nedorazím do práce, byla šéfová zřejmě v dobrém rozmaru, protože se mi vůbec nepokusila připomenout, jak dlouhou dovolenou firma při úmrtí v rodině poskytuje. Místo toho mi projevila upřímnou soustrast a řekla mi, ať si vezmu tolik volna, kolik budu potřebovat. Oba jsme věděli, že ve skutečnosti to nesmí být ani o minutu víc, než na kolik mám podle stanov firmy právo, ale naučil jsem se vážit si každé příležitosti, kdy se rozhodla dát najevo, že je taky člověk – třeba i tím, že změnila výraz v obličeji nebo pozřela nějaké jídlo. Grimley & Dunballer je druhá největší pohledávková agentura na americkém Středozápadě a já byl už pátým rokem zaměstnancem zákaznického oddělení. Pokud to zní jako nudná práce, nejspíš proto, že to nudná práce je.

Pohřeb se konal v úterý. Z Tamy přiletěla tátova sestra Sally a jako na všech rodinných setkáních se ujala organizace. Dorazily také dvě ženy, se kterými měl táta v posledních letech vztah, pár sousedů a několik kolegů z reality. Na pohřební hostině jeden z nich obšírně vyprávěl o humorných e-mailech, které táta posílal,

přestože většina citovaných vtipů byla pro danou příležitost přinejmenším nevhodná. Jakýsi Gus mlel v jednom kuse o tom, že táta měl na sobotu domluvenou schůzku se zákazníky, kteří se chtěli podívat na nějaký domek v Bridgeportu.

„Určitě by to s ním podepsali,“ přesvědčoval mě Gus.

„O tom nepochybuju,“ ujistil jsem ho.

„Váš táta to s lidma uměl. S každým dokázal najít řeč.“

Nevěděl jsem, co na to říct, tak jsem jen přikývl.

„Zemřel vestoje,“ prohlásil Gus, sevřel mi rameno a přimhouřil oči. „Na to nikdy nezapomeňte. Váš táta zemřel vestoje.“

Nechápal jsem, proč by to pro mě mělo být tak důležité. Gus se nepochybně snažil být zdvořilý, proto jsem se rozhodl nepoukazovat na to, že táta pravděpodobně nezemřel vestoje, ale až když ležel na trávniku. Později někdo podotkl, jak se obdivuhodně držím, ale musím přiznat, že se o to nezasloužil žádný můj stoicismus. Byl jsem prostě otupělý; ani ne tak zármutkem samým, jako spíš neochotou připustit si jeho existenci, neochotou hlouběji v nitru přijmout, co se doopravdy stalo. Zbytek pohřební hostiny jsem jen nečinně postával, jedl chlebíčky, přijímal kondolence od lidí, které jsem sotva znal, a neustále musel odolávat nutkání začít bušit pěstí do zdi. Pak bylo konečně po všem.

Teprve mnohem později mi došlo, že se vůbec nikdo, dokonce ani teta Sally, nezmínil o mém mladším bratru Paulovi, a trochu mě to zpětně zaskočilo. Nikdo nemluvil ani o mojí mamě, která se, když mi bylo třináct, přidala k nějaké komunitě v Albuquerque, a nikdo o ní od té doby neslyšel. Ale to mě přece jen překvapovalo mnohem méně, protože většina přítomných se s ní koneckonců nikdy nesešla. Teta Sally byla přesvědčená, že kdyby tátu v životě provázela pevná ženská ruka, ještě tu s námi mohl být, a v tom měla nejspíš pravdu. Kouřil a pil a měl stravovací návyky jako v padesátých letech, takže se u něj dal infarkt víceméně očekávat. Kdyby se znovu oženil, mohla ho druhá manželka dát do latě,

jenže on o další manželství nejevil zájem. Takže jsme vždycky byli jen tři Hollowayovic chlapi. Nebo spíš oni dva a já, jak mi často připadalo.

Oba byli machistický typ, přímo učebnicový příklad chlapů z jižního Chicaga: věčně by se jen vrtali v motorkách, nadávali na White Sox a poslouchali v rádiu Stevea Dahla. Když jsem se vrátil z vysoké, přestěhoval jsem se do Wicker Parku, čtvrti v severní části města, která je ze zeměpisného pohledu prakticky za humny, ale po všech ostatních stránkách na úplně jiné planetě. Od té doby, co jsem dospěl, jsme si toho s tátou neměli moc co říct. Tedy ne že by mezi námi vládla nějaká nevraživost. Pořád jsme si poměrně často volali a o svátcích jsem se u něj nikdy nezapomněl zastavit. Jen jsme toho neměli moc společného. Já jsem byl v rodině vždycky za toho inteligentního, jenže jsem to nedotáhl k nijak zvlášť inteligentní práci a nevedl jsem nijak zvlášť inteligentní život, a měl jsem dojem, že je ze mě táta tak trochu zklamáný.

Ve středu už jsem měl za sebou většinu stěhování a vyřizování tátových záležitostí. Jeden dlouholetý rodinný přítel, právník specializující se na pozůstalosti, se nabídl jako vykonavatel závěti a realitní kancelář, kde táta pracoval, se ujala prodeje domu. Většinu šatstva jsem naskládal do krabic a nechal si jen dva obleky. Táta si každý rok pořizoval nový, i když ho často ani nepotřeboval, a ty dva, které jsem zachránil, zřejmě vůbec neměl na sobě. Ostatní oblečení jsem věnoval Armádě spásy, ale rozhodl jsem se, že si nechám jeho hodinky. Šlo o značku TAG Heuer a tu, říkával táta pyšně jen se špetkou ironie, nosil i Steve McQueen.

Ve sklepe jsem objevil krabici s fotoalbami a spoustou volně pochozených snímků. Chvilí jsem hledal nějakou pěknou fotku, kde bychom byli s tátou spolu, ale žádnou jsem nenašel. Zato s Paulem jich tam bylo nepočítaně. Fotek, které jsem neviděl už léta, fotek, které si táta evidentně toužil nechat, ale nechtěl je věšet na zdi, jako

by se bál, že mu budou každý den připomínat Paulovu nepřítomnost. Žádnou jsem nevyhodil, i když jsem věděl, že ve stejné krabici zůstanou až do chvíle, kdy někdo přijde do mého sklepa a začne si lámat hlavu, co s nimi udělat. Veškerý nábytek, který jsem sám unesl, i všechny tátovy knihy, nádobí, nářadí, golfové hole a rotoped jsem odstěhoval do garáže. Dal jsem oznámení na inzertní web – **DOMÁCÍ POKLADY VŠEHO DRUHU HLEDAJÍ NOVÝ DOMOV** – a nechal vrata garáže otevřená. Bezmála všechno, co táta za šedesát let nashromáždil, zmizelo během odpoledne. Jediné, o co nikdo nestál, byla ta mizerná sekačka, kterou tlačil, když se jeho srdce rozhodlo to odpískat.

Takhle zpětně se uvědomuju, že jsem se nacházel ve stavu jisté disociace a upíral jsem myšlenky vždy jen na jeden úzce vymezený úkol, aby mě nemohla udolat nesmírnost zármutku, který na mě čekal. Podobně jsem se cítil i tehdy, když nás opustila máma – jako kdyby se mi zničehonic pod nohama otevřela padací dvířka a já se volným pádem řítil do neznáma. Ve čtvrtek večer už jsem měl vyklizenou ložnici, kuchyni, obývací pokoj a sklep a zbývala mi už jen tátova pracovna. Nad stolem, na němž měl táta postavený notebook, visel veliký nezarámovaný plakát s ostře vyrýsovanou siluetou horolezce zavěšeného na okraji strmé skalní stěny. **NEZDOLÁVÁŠ HORU, ALE SÁM SEBE**, hlásala obří písmena. Strhl jsem ho ze zdi a přihodil do rychle se plnícího odpadkového pytle. Pak jsem se pustil do kartotéky a začal likvidovat všechno, co nebylo třeba předat vykonavateli závěti. Táta měl v dokumentech vždycky bezvadný pořádek. Daňové tiskopisy, účtenky z plateb kreditkou, pojištění auta a domu, bankovní výpisy – každá položka ve vlastních deskách a jejich obsah úzkostlivě seřazený podle data. Skoro jako by posledních dvacet let každým dnem očekával audit z bernáku. Nenapadlo mě, že se možná spíš připravoval přesně na ten scénář, který se právě odehrával.

Stůl byl téměř prázdný. Levý šuplík: nerozbalený poznámkový bloček, pera a tužky, sešivačka, čistý stolní kalendář. Pravý šuplík: obálky, větší obálky, dva balíky papírů do tiskárny. V šuplíku uprostřed nebylo nic než jediná bílá obálka s jeho jménem a adresou napsanou nahuštěným rukopisem. Zpáteční adresa chyběla. Vy-
táhl jsem z obálky dopis a pustil se do čtení.

Vážený pane Hollowayi,

jmenuji se Věra. Bydlím v Praze a byla jsem si blízka s Vaším synem. Paul o Vás vždycky mluvil moc hezky.

Píšu Vám, abych Vám sdělila, že podle mého názoru Váš syn nezemřel, jak bylo oznámeno. Domnívám se, že se neutopil při povodních. V tuto chvíli Vám nemůžu prozradit víc, protože by to z mnoha důvodů nebylo rozumné. Ale naléhavě bych se s Vámi chtěla setkat, abych se s Vámi mohla podělit o důležitou část Paulova života, která je Vám s největší pravděpodobností neznámá a nepochybně by Vás zajímala.

Přijďte prosím do kavárny U Černého králíka v Ostrovní ulici na Praze 2. Budu tam po dobu dvou měsíců od odeslání tohoto dopisu každý den mezi šestou a osmou večer.

Doufám, že se brzy setkáme.

S úctou,

Věra

Žádnou další korespondenci od Věry ani nikoho jiného jsem ve stole nenašel. Ještě jednou jsem prohledal kartotéku. Ani v ní nic nebylo. V adresáři (táta měl nejmodernější notebook, ale přesto pořád používal i klasický adresář) jsem neobjevil žádnou Věru ani nikoho jiného z České republiky. Usadil jsem se ke stolu a znovu si dopis přečetl. Sto třicet slov včetně podpisu. Pozdrav, deset

úsporných vět, závěr. Žádné příjmení. Žádná zpáteční adresa, e-mail ani telefonní číslo. Dopis by podán na poštu před měsícem a osmadvaceti dny.

Takže zbývaly jen dva dny.

Zapnul jsem notebook a otevřel poštu. Když jsem do vyhledávání zadal „Věra“, získal jsem jen několik odkazů na zprávy obsahující slova jako *důvěra* nebo *vyvěral*. Proklikal jsem e-maily, které táta dostal zhruba v době odeslání dopisu, ale nic jsem nenašel. Teprve když jsem procházel poštu z posledních dnů jeho života, objevil jsem potvrzení o zaplacené otevřené zpáteční letence z chicagského O’Hareova letiště na letiště Ruzyně v Praze. Prostřednictvím stejné internetové cestovní kanceláře si zarezervoval také pokoj v hotelu zvaném Dalibor.

Letadlo odlétalo za čtyři hodiny.

Než jsem si pořádně uvědomil, co dělám, byl jsem devět kilometrů vysoko kdesi nad Atlantikem. Neměl jsem čas vracet se domů a balit se na cestu, protože jsem musel okamžitě vyrazit na letiště. Zachránilo mě jen to, že jsem si kdysi nechal u táty pas. V životě jsem ho nepotřeboval a před pár lety jsem se stěhoval z místa na místo tak často, že jsem se bál, abych ho někde neztratil. Uklízet k tátovi jsem se vypravil ve vyšisovaném tričku, kraťasech a nízkých adidaskách, tedy v úboru pro cestu na jiný kontinent zjevně nevhodném, ačkoli samozřejmě vím, že dneska už se na tyhle věci tolik nekouká. Protože po ruce nebylo nic jiného, skončil jsem v tátově černém italském obleku, který mi byl o dvě čísla větší. V peněžence jsem si nesl jeho kreditky. V kapse saka vytištěnou letenku, hotelovou rezervaci a svůj pas. Přes letištní kontrolu jsem se dostal bez problémů, protože na letence bylo totéž jméno jako na kreditní kartě a na ní bylo totéž jméno jako v mém pase. Pohodlně jsem si natáhl nohy a v duchu se podívoval, že si táta zaplatil

místo v první třídě. Člověk, který pravidelně volal telefonnímu operátorovi a hádal se kvůli přírůstkům.

O posledních dnech – ba dokonce letech – Paulova života jsem prakticky nic nevěděl a předpokládám, že táta na tom nebyl o moc líp. O trajektorii bratrova osudu jsme však už od jeho mládí měli poměrně jasno: Paul byl typický příklad člověka, který buď vyhraje loterii, nebo ho zasáhne blesk. Žádná střední cesta pro něj neexistovala. Když před pěti lety zmizel, byl to pro mě šok, ale nijak zvlášť velké překvapení. Rozdíl je prostý: i pokud víte, jak funguje elektrická zásuvka, stejně dostanete ránu, když do ní strčíte prst, ale pokud nejste úplný idiot, neměl by vás ten elektrický šok nijak překvapit.

Táta nad Věřiným dopisem nepochybně dlouho přemýšlel, hloubal nad těmi neproniknutelnými větami v naději, že slova pod jeho nápořem náhle povolí a vyjeví mu pravdu, kterou se mu pisatelka jejich prostřednictvím snažila upřít. Ale dopis mu o jeho synovi ani o ženě, která se s ním údajně znala, neprozradil nic, co už nevěděl.

Váš syn nezemřel, jak bylo oznámeno.

Chce snad tahle Věra naznačit, že můj bratr ve skutečnosti není mrtvý? Nebo jen tvrdí, že zemřel jinak, než bylo oznámeno? A tím „oznámeno“ má na mysli, jak o tom informoval tisk, nebo odkazuje na nějaké oficiální hlášení, nějaký soudní nález, nebo co tam u nich v České republice mají?

Tátu nepochybně pronásledovaly podobné otázky. Několik týdnů poté, co dopis obdržel, pouhé dva dny předtím, než zemřel, si zarezervoval místo v letadle, na jehož palubě jsem teď seděl já. V pátek si koupil letenku na příští čtvrtek. Možná ještě potřeboval něco dokončit v práci, možná měl domluvenou důležitou schůzku nebo si nechtěl nechat ujít podpis nějaké smlouvy. Možná byly ten den prostě levnější letenky. Přesto mi připadalo zvláštní, že se na jednu stranu rozhodl ukojit zvědavost, kterou v něm Věřin dopis probudil, a na druhou stranu toto ukojení záměrně odložil

až na další týden. Chtěl si snad ponechat čas na rozmyšlenou, příležitost ze všeho vycouvat?

Já tenhle luxus neměl. Po přečtení dopisu jsem se musel okamžitě rozhodnout, jestli se vypravím do Prahy, nebo si nechám neznámou Věru uniknout a budu do konce života hloubat nad tím, co asi o Paulově zmizení mohla vědět. Naposledy jsem si přečetl dopis, pak jsem si dal lososa s rozvařenými bramborami. Po večeři jsem si pustil film se Sandrou Bullockovou, ale po dvaceti minutách jsem si uvědomil, že už jsem ho viděl. Potom jsem usnul, a když jsem se probudil, právě jsme začínali klesat na přistání v Praze.

kapitola 2

Letadlo přistálo jen s čtvrt hodinovým zpožděním, a protože jsem neměl žádné zavazadlo, mohl jsem bez prodlení opustit letiště a sehnat si taxík. Ještě předtím jsem si ale ve stánku koupil simkardu, abych měl dočasně k dispozici místní telefonní číslo. Nepředpokládal jsem, že ho budu nějak zvlášť potřebovat, ale stejně jako většina obyvatel těch bohatších zemí začínajícího jedenadvacátého století bych se cítil prakticky nahý a ztracený, kdybych za všech okolností neměl přístup ke všem představitelným informacím; připadal bych si jako zbavený vlastní identity. Protože už bylo půl sedmé večer, řekl jsem taxikáři, ať mě odveze rovnou k Černému králíkovi. Na hotel nezbýval čas.

Letiště obklopovala neobdělaná pole a sbírající se tma. Na čtyřproudé dálnici pole zmizela a doprava zhoustla; v pozadí bylo vidět krabice paneláků pokryté vrstvami graffiti, v popředí nově vystavěné firemní kancelářské budovy rašící podél silnice. Vjeli jsme do tunelu a vynořili se v Praze mnohem bližší tomu, jak bych si ji nejspíš představoval, kdybych se s nějakými představami vůbec namáhal. Od nízkého obzoru se táhly zástupy ztemnělých budov z minulých staletí, na protějším břehu řeky hlasitě drnčely

tramvaje a po úzkých chodnících kráčeli lidé. Na kopci nad námi se na pozadí večerního nebe tyčily zubaté obrysy nasvícené katedrály svatého Víta, zatímco k nábřeží pod námi klesal strmý svah posetý taškovými střechami. Za řekou se ke kalnému východnímu nebi zdvíhal bezpočet věží a vížek, které v panoramatu působily jako stanové tyče podpírající povislou plachtovinu.

Taxík přešel po kamenném mostě a já sledoval, jak v dálce tančí bílá světla natažená na palubě výletní lodi – přízračné souhvězdí unášené proudem. Tváře lidí na palubě halil nízký opar, který se držel nad temnou vodní hladinou. Tohle tedy byla Vltava, řeka, která mému bratrovi vzala život. Působila lenivě, mrtvě. Proud byl tak slabý, že by se v něm neutopila ani krysa.

Když jsme zastavili na křižovatce, řidič ukázal z okna na impozantní kamennou budovu a řekl mi, že to je Národní divadlo. Na střeše jakási okřídlená bohyně kočírovala trojspřeží cválajících koní ztuhlých uprostřed kroku těsně předtím, než by se přes okraj budovy zřítily na nábřežní třídu protkanou mřížovím tramvajových kolejí. Za divadlem už měla být Ostrovní ulice. Zákaz vjezdu. Moc úzká, vysvětlil taxikář, a moc lidí. Řekl mi, že se mám dát Divadelní a pak odbočit doprava.

Když jsem vystoupil z vozu a skutečně vkročil do města, začal jsem si konečně pokládat všechny otázky, které jsem si měl položit ještě před odletem. Jsem v Praze proto, abych vykonal cestu, kterou už nestačil vykonal táta? Proto, abych vyřešil otazníky vznášející se nad Paulovým osudem, otazníky, na které jsem – pokud mě vůbec někdy trápily – přestal myslet už před léty? Nedokázal jsem si odpovědět. Když se jeden můj známý dozvěděl o smrti své matky, nasedl do auta a jel přes celé Spojené státy, z Maine až do Kalifornie, vůbec nejedl a zastavoval jen pro benzin. Sám nevěděl, proč zrovna do Kalifornie. Tvrdil, že kdyby se mu do cesty nepostavil oceán, jel by ještě dál. Možná jsem v jistém smyslu reagoval podobně. Na druhou stranu mě napadlo, že se mi tohle

vůbec nepodobá, že přes půl světa by kvůli dopisu úplně cizího člověka letěl spíš Paul.

Vykročil jsem Ostrovní ulicí. Taxikář si nedělal legraci – v nejširším místě neměla tato dlážděná ulička víc než čtyři metry a lemovaly ji budovy nahloučené jedna na druhou. Nade dveřmi domu zhruba v polovině bloku visela dřevěná cedule s vyzáblym panáčkujícím králíkem. Měl povislé uši, otevřenou hubu a mléčné bílé oči připomínající dva rozteklé talíře. Nemocný, postižený Bugs Bunny.

U Černého králíka, hlásala vývěsní cedule.

Dveřmi se vstupovalo do chodbičky, která vedla k točitému schodišti z červených kamenů klesajícimu do sklepení s klenutými stropy. Na elegantních černých stolcích se mihotaly bílé svíčky a elegantně odění hosté se tiše bavili nad sklenicemi vína či piva. Napadlo mě, že jsou až moc dobře oblečení na to, aby mohlo jít o turisty. Čeští profesionálové, evropští „yuppies“. Nikdo mi nevěnoval sebemenší pozornost, kromě osamělé ženy v zadním rohu.

Přestože na sobě měla neforemný volný černý svetr, bylo znát, že je velice štíhlá. Mohlo jí být kolem pětatřiceti a rovné černé vlasy jí padaly dopředu, kde ponechávaly jen malé okénko pro obličej s vystouplými lícními kostmi a tvrdýma modrošedýma očima. Nebyla vyloženě hezká, ale rozhodně byla nápadná. A nápadné bylo i to, jak na mě neskrývaně zírala, zatímco jsem se k ní blížil.

„Vy jste určitě Věra,“ řekl jsem.

Otevřela ústa, ale nevyšlo z nich ani slovo.

„Já jsem Lee,“ představil jsem se. „Lee Holloway.“

Zblízka nevypadala ani tak štíhlá, jako spíš křehká, měla bledou pleť, neohebná a smutná ústa. Když jsem si četl její dopis, hned mě napadlo, jestli s Paulem náhodou něco neměla, a sotva jsem ji teď spatřil, ztratil jsem veškeré pochybnosti. Byla přesně jeho typ, jen ještě štíhlejší a tmavší. A zjevně taky ztrápenější. Vsadil bych se, že někde na těle schovává nějaké praštěné tetování, pozůstatek z mládí mnohem vzdálenějšího, než by byla ochotná připustit.

Zamrkala. „Nikdy se nezmínil, že má bratra.“

To mě nepřekvapilo. Paul se rád choval, jako kdyby neměl vůbec žádnou rodinu. Vlk samotář.

„Promiňte,“ řekla. „Jsem z toho trochu nesvá. Vypadáte přesně jako on.“

Tohle jsem slýchal tak často, že už jsem se dávno přestal namáhat a upozorňovat na to, že můj bratr byl minimálně o pět centimetrů vyšší a měl aspoň o dvacet kilo víc než já. Když jsem ho viděl naposledy, chodil s vyholenou hlavou a pěstoval si bradku. Nos měl ohnutý doleva, protože mu ho ve čtyřiaadvaceti zlomila nějaká holka v rockovém baru na North Avenue. Na levé předloktí si nechal vytetovat Elmera Fudda, jehož význam nerad vysvětloval, ale já věděl, že si ho vybral pro jeho smích – zajímavý, skřípavý a často úplně bezdůvodný.

Pokynula mi, ať se posadím. Kolem zápěstí měla tenký stříbrný náramek a vedle sklenice stála poloprázdná láhev perlivé minerálky Mattoni. Natáhla ruku a já ji uchopil dřív, než jsem si stačil uvědomit, že mi ji nenabízí k potřešení, ale jen se zarazila uprostřed gesta, jímž chtěla upoutat pozornost číšníka.

„Poslal vás otec?“ zeptala se.

„Ne tak docela. Můj otec je... no, po smrti.“

Přikryla si ústa dlaní.

„Infarkt,“ dodal jsem. „Když sekal trávník.“

„Ježišmarjá. To je hrozné.“

„Při sekání trávníku zemře spousta lidí. Víc, než byste řekla. Tedy pokud byste o úmrtnosti při sekání trávníku někdy přemýšlela. Stalo se to v sobotu.“

Sám jsem se v duchu podivil, proč jí proboha vykládám o sekání trávníku.

„To je strašné. Upřímnou soustrast.“

Najednou jsem měl knedlík v krku a do tváří se mi hrnula krev. Pro tyhle řeči nebyla právě nejvhodnější chvíle, ale to není asi nikdy.

Panebože, napadlo mě, teď jí ještě začnu povídat, že zemřel vestoje. Vtom mi blesklo hlavou, jestli se táta s Věrou náhodou neseťkal, když letěl vyzvednout Paulovy věci. Nikdy se mnou o té cestě nemluvil. Neřekl mi ani slovo o tom, co tu jedl, kde bydlel, kolik papírů musel podepsat, jestli s ním jednali vlídně, nebo bez zájmu. Vrátil se jen s tím kufrem, se kterým odjel, a jestli nějaké Paulovy věci poslal domů poštou, nikdy jsem je neviděl. Zvládáš to? Na nic víc se mě v autě cestou z O'Hareova letiště nezeptal. Kdyby si pořád nedělal starosti, jak to celé nesu, nejspíš by nedokázal udržet na uzdě svoje vlastní emoce a sesypal by se. Protože mě nenapadlo, co na to odpovědět, jen jsem natáhl ruku a stiskl mu rameno. Rozbrečel se, ale okamžitě přestal – znělo to, jako když šlápnete psovi na ocas. Pak jsem si vybavil Věřin dopis a rázem mi bylo jasné, že se nikdy neseťkali. Byl to dopis adresovaný neznámému člověku.

Chvíli jsme seděli mlčky a Věra lovila v kabelce, ze které nakonec vytáhla neotevřenou krabičku cigaret. „Kouříte?“ zeptala se. Teprve v tu chvíli jsem si všiml, že anglicky mluví s nepatrným přízvukem.

Zavrtěl jsem hlavou.

„Já taky ne.“ Roztrhla celofánový obal a poklepala si krabičkou o vnitřní stranu zápěstí. „Přestala jsem už dávno. Ale říkala jsem si, že když přijede váš otec, udělám výjimku. Pro vás taky udělám výjimku. Konečně číšník. Pijete pivo? České pivo je skvělé. Váš bratr ho měl moc rád. Možná bych měla objednat rovnou tři. Kdo ví, kdy se vrátí.“

Na okamžik se mi zatočila hlava, jako by se mi Věra chystala v příštím okamžiku říct, že Paul je pořád naživu. Že se tu do něčeho zapletl a musel před pěti lety fingovat vlastní smrt. Že se ukrýval, neukazoval se na veřejnosti, čekal, až se situace uklidní. Ten dopis napsala, protože potřebuje pomoc. Společnými silami bychom mohli Paula přivést zpátky na svět. Začínal jsem si vyčítat, jak jsem jen mohl celou tu dobu věřit, že je vážně mrtvý.

Ale Věra nemluvila o Paulově návratu. Mluvila o číšníkovi, který se v příštím okamžiku doploužil k našemu stolu a neochotně od ní přijal objednávku. Na protější straně lokálu jakýsi urousaný padesátník v pleteném kulichu, zpod něhož vykukovaly dlouhé, nemyté prošedivělé vlasy, prohodil nějaký vtípek k barmanovi. Kalným pohledem se neustále vracel k našemu stolu. Ale Věra nejspíš přitahovala pohledy všude, kam přišla. Připálila si cigaretu a plamínek jí na tváři pod levým okem ozářil jizvičku ve tvaru U.

„Když jsem psala ten dopis,“ pronesla, sotva číšník odešel, „říkala jsem si, že stejně nikdo nepřijede. Několikrát jsem ho roztrhala. Ale vždycky jsem ho napsala znovu. A když jsem ho konečně poslala, bylo pro mě čím dál těžší sem den co den chodit. Ale vydržela jsem. Už jsem skoro přestala počítat dny. A teď jste tady. Proč jste přijel?“

„Kvůli tomu dopisu.“

„Jistě, ale musíte mít i další důvody.“

„Byl to můj bratr. Chci vědět, co se mu stalo.“

„A až vám to povím, tak co?“

Pokrčil jsem rameny. „Tak pojedu domů.“

Ztichla a prohlížela si mě skrz závoj cigaretového dýmu. „Třeba vám povím něco, co navždycky rozbije představu, kterou jste si o bratrovi udělal a hýčkáte si ji ve vzpomínkách. Zatím jsem to nikomu neřekla. Je to určeno jen vám. Nikdo jiný o tom neví.“ Zamáčkla cigaretu, naklonila se blíž a dlaně s nepřírozeně dlouhými, bledými prsty položila na desku stolu. „Váš bratr,“ pronesla tiše, „ukradl hodinky.“

Čekal jsem, jak bude pokračovat.

Nepokračovala.

„Hodinky,“ pobídl jsem ji. „Jaké? Rolexky? TAG Heuer?“

„Žádné obyčejné hodinky. Rudolfovu komplikaci.“

„To je švýcarská značka?“

Věra se zaklonila, přikryla si dlaní hrdlo a zamžikala. „Vy mi nerozumíte. Rudolfova komplikace nejsou hodinky v klasickém

smyslu. Nejsou od toho, aby ukazovaly čas. Nenosí se na zápěstí. Je to umění. Významné umělecké dílo. Historické. Paul před svým zmizením plánoval, že je ukradne z jedné galerie u řeky. A možná je opravdu ukradl. To nevím na sto procent.“

„Začínám se ztrácet.“

„Na protějším břehu řeky, mezi Malou Stranou a Kampou, je umělý kanál, kterému se říká Čertovka. U něj –“

„Proč se mu tak říká?“

Pokrčila rameny. „Myslím, že podle nějaké staré báby, která tam kdysi bydlela a všichni ji měli za ďábla. Místní jí celý dům pomalovali obrázky čertů, jako varování pro... nevím... nejspíš pro ostatní obyvatele. V kanálu je velké dřevěné koleso. Slavné mlýnské kolo. Určitě ho znáte z pohledů.“

„Paul na pohledy moc nebyl,“ podotkl jsem.

Ale vybavilo se mi, že minimálně jeden přece jen poslal. Bezmála rok poté, co opustil Chicago, to jest přibližně šest měsíců před svojí smrtí. Pohled pocházel z pražského Muzea mučicích nástrojů a byla na něm středověká rytina člověka zavěšeného za kotníky roztažených nohou a s rukama svázanýma za zády. Po obou stranách stáli dva muži držící rukojeti obří pily, kterou se chystali vězně rozpůlit v rozkroku.

Paul na pohled napsal:

Nazdar brácha,

jak se vede? Tady je všechno vzhůru nohama (ha ha!). Psal bych častěji, ale mám poslední dobou dost svázané ruce (cha!). Šťastné a veselé. A nový rok ať má ten správný říz (ho hó!).

Navždy tvůj maskulinní bratr

Paul

„U toho vodního kola se nachází umělecká galerie, která se taky jmenuje Čertovka,“ pokračovala Věra. „Pracovala jsem tam. Pomáhala jsem Paulovi krádež hodinek naplánovat. Pak oba zmizeli, váš bratr i Rudolfova komplikace. Paul byl nezvěstný pět dní. Potom, po povodních, se našly části jeho oblečení v Karlíně, na Praze 8. Pracovní povolení s prošlou platností a stopy krve stejné skupiny, jakou měl on. Karlín je od galerie dost daleko. I od Paulova tehdejšího bydliště a prakticky od všech míst, kam obyčejně chodil. Hodinky se nenašly nikdy. Do všeho byl zapletený ještě třetí člověk, který mu s krádeží pomáhal. Celé to byl jeho nápad. Jeho plán. Právě proto jsem se rozhodla napsat vašemu otci. Váš bratr se neutopil. Jsem přesvědčená, že zemřel násilnou smrtí. Ten člověk ho zavraždil.“

Vyvolalo to ve mně stejně zpomalenou reflexivní reakci jako před pěti lety, když jsem se dozvěděl, že je Paul mrtvý. Šok, ale ne překvapení. Na protější straně lokálu se dvě ženy s identickými kruhovými náušnicemi navzájem políbily na tvář. Ten postarší chlap v kulichu u baru se díval naším směrem, ale jakmile zpozoroval, že jsem si toho všiml, odvrátil se. Nebo se možná v tutéž chvíli odvrátil čistě náhodou. Tenhle typ konverzace v člověku snadno probudí paranoii.

„Zavraždil ho,“ zopakoval jsem po ní. „Jste si tím jistá?“

Věra přikývla.

„Oznámila jste to na policii?“

Stiskla rty a prudce otočila hlavu na druhou stranu.

„Mluvila jste o tom s nimi? S policií?“

„O Paulovi ne. Samozřejmě vyslyšali všechny zaměstnance galerie. Vyšetřoval to i Interpol. Ale ptali se jen na hodinky. Na Rudolfovu komplikaci. Na Paula se neptal nikdo.“

„A ten třetí člověk, o kterém jste se zmínila –“

„Neznám ho,“ skočila mi do řeči. „Znal ho jen Paul. Bylo to pro moji vlastní bezpečnost. Kdyby toho člověka chytili, nemohl by

o mně policii povědět. A kdyby chytili mě, nemohla bych já povědět policii o něm. Jenom Paul nás znal oba. Paul nebyl chráněný.“

Až na to, napadlo mě, že kdyby chytili Paula, mohl policii povědět o obou svých komplicích. A chytit ho samozřejmě mohli jen za předpokladu, že by byl naživu. Z čehož plyne, že minimálně dva lidé mohli mít zájem na tom, aby naživu nebyl, a jeden z těch dvou lidí právě seděl naproti mně u stolu.

„Odkud se můj bratr s tím člověkem znal?“ zeptal jsem se.

„To netuším,“ odpověděla Věra.

„Něco vám o něm přece povědět musel.“

„Řekl mi, že má ulízané vlasy.“

„Jako nagelované?“

„Nevím, řekl jen ulízané.“

„Nezmínil se, jak se ten ulízanec jmenuje?“

„Martinko Klingáč.“

„No prosím. Nemělo by být tak těžké ho najít.“

Zavrtěla hlavou. „To není skutečné jméno. Martinko Klingáč je smyšlená postava. Z jedné slovenské pohádky. U nás se mu říká Rampelník. A anglicky je to tuším Rumpelstiltskin. Ano, Martinko Klingáč je totéž jako Rumpelstiltskin.“

Než mohla pokračovat, dorazil číšník a postavil před nás dvě vysoké sklenice naplněné přesně po čárku značící půl litru. Věra trvala na tom, že mu hned zaplatí – nebo to tam možná tak fungovalo. Číšník jí z kasírky vrátil drobné, odkráčel stranou a začal si obírat imaginární smítka z košile. Věra zamáčkla cigaretu a odsunula popelník na kraj stolu.

„Musím jít,“ oznámila.

„Právě nám přinesli pití. A já jsem před chvílí dorazil.“

„Nemůžu se zdržet. Je mi líto.“

„A kdy se můžeme znovu sejít?“

Odsunula židli a vstala. Byla vyšší, než bych hádal. Přinejmenším stejně vysoká jako můj bratr. „To nepůjde,“ prohlásila.

„Takže jsem letěl deset hodin kvůli tomuhle?“

„Už jsem vám řekla všechno, co jsem mohla. Pochopte to, prosím.“

„Nemám ani vlastní sako,“ vyhrkl jsem. „Dokonce ani vlastní boty. Víte, jaké to je, chodit v cizích botách?“ Bylo mi jasné, že jí to nemůže dávat žádný smysl, a zarazil jsem se dřív, než se úplně znemožním. Sklopila oči a natáhla si tenkou černou koženou bundu, po které se jako dva pavouci rozběhly její bledé prsty, aby zapnuly knoflíky.

Skutečně se chystala odejít a nechat mě tam.

„Proč jste mi vůbec něco říkala? Mohla jste si to nechat pro sebe všechno.“

„Někdo by o tom měl vědět.“

„Policie. Ta by o tom měla vědět.“

„Policii to nezajímá.“

„Proč právě teď? Po pěti letech.“

Pověsila si přes rameno kabelku.

„Kdyby vám číšník anglicky nerozuměl, řekněte, že chcete *pivo*,“ poučila mě. „Až budete odcházet, požádejte barmana, ať vám zavolá taxík. Kdybyste si ho sám sháněl na ulici, stálo by vás to dvakrát tolik. Kde jste se ubytoval?“

„Jdu na policii.“

„To není dobrý nápad.“

„Sejdeme se znovu zítra, nebo jdu na policii.“

Něco zamumlala, vyčerpaným, nesympatickým hlasem. Připadalo mi, že čeština je jazyk přímo stvořený k mumlání. Pak se mi zadívala do očí a řekla: „Na Václavském náměstí je socha muže na koni. Sejdeme se tam v půl sedmé večer. Ale nesmíte jít na policii. Nesmíte nikomu prozradit, co jsem vám řekla. Mám k tomu svoje důvody.“

„Dobře. Zítra. U chlapa na koni.“

„A nikomu nic nepovíte.“

„Nikomu nic nepovím.“

„Přísahajte.“

„Přísahám. Na svoji smrt. Nebo na co tady přísaháte.“

Ještě chvíli si mě prohlížela, pak zřejmě v duchu dospěla k nějakému závěru, otočila se, přešla přes lokál, vystoupala po schodech, a byla pryč. Ten padesátník u baru, ten v kulichu, ji sledoval odcházet, pak se usmál a vědoucně na mě kývl. Jako kdybychom spolu měli nějaké tajemství. Odvrátil jsem se a všiml si svého dvojitého odrazu na půllitrech piva na stole. Dva pokřivené obličejy přemítající, co dělat dál.